TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2023/162

2023 m. sausio 23 d.

dėl Europos Sąjungos misijos Armėnijoje (EUMA)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 42 straipsnio 4 dalį ir 43 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2022 m. spalio 6 d. Prahoje įvykusio Europos politinės bendrijos susitikimo proga Armėnijos Respublika ir Azerbaidžano Respublika patvirtino savo įsipareigojimą laikytis Jungtinių Tautų Chartijos ir 1991 m. gruodžio 21 d. Almatoje sutartos deklaracijos, kurioje abi valstybės pripažino viena kitos teritorinį vientisumą ir suverenitetą;

(2) Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) adresuotame laiške Armėnijos Respublikos užsienio reikalų ministras paprašė Sąjungos Armėnijoje dislokuoti civilinę misiją pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką (BSGP);

(3) 2023 m. sausio 19 d. Taryba patvirtino galimos civilinės BSGP misijos Armėnijoje krizės valdymo koncepciją. Todėl ši misija turėtų būti įsteigta;

(4) Politinis ir saugumo komitetas (PSK) turėtų Tarybos ir vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe vykdyti BSGP misijos Armėnijoje politinę kontrolę, užtikrinti strateginį vadovavimą jai ir priimti atitinkamus sprendimus pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 38 straipsnio trečią pastraipą;

(5) būtina vesti derybas dėl tarptautinių susitarimų, susijusių su Sąjungos vadovaujamų padalinių ir personalo statusu ir trečiųjų valstybių dalyvavimu misijoje, ir juos sudaryti;

(6) misija bus vykdoma tokiomis aplinkybėmis, kurios gali pablogėti ir galėtų kliudyti pasiekti Sutarties 21 straipsnyje nustatytus Sąjungos išorės veiksmų tikslus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Misija

1. Sąjunga įsteigia civilinę Europos Sąjungos misiją Armėnijoje (EUMA) pagal (BSGP).

2. EUMA yra dalis Sąjungos, kaip nešališko ir patikimo subjekto, indėlio kuriant saugią ir stabilią aplinką nuo konfliktų nukentėjusiose Armėnijos vietovėse, kuriose didesnis žmonių saugumas ir Armėnijos bei Azerbaidžano santykių vietoje normalizavimas sudarys sąlygas tolesnei pažangai siekiant galimo taikos susitarimo.

2 straipsnis

Įgaliojimai

1. Strateginis EUMA tikslas – padėti sumažinti incidentų skaičių nuo konfliktų nukentėjusiose vietovėse ir pasienio zonose Armėnijoje, mažinti tokiose vietovėse gyvenantiems gyventojams kylančios rizikos lygį ir taip prisidėti prie Armėnijos ir Azerbaidžano santykių vietoje normalizavimo.

2. Tuo tikslu misija prisideda prie Armėnijos ir Azerbaidžano tarpusavio pasitikėjimo stiprinimo tokiu būdu, kad būtų išlaikytas jos, kaip nešališkos veikėjos, patikimumas:

a) vykdydama įprastinį patruliavimą stebi padėtį vietoje ir praneša apie ją ir visus su konfliktais susijusius incidentus, kad būtų užtikrintas išsamus informuotumas apie saugumo padėtį;

b) prisideda prie žmonių saugumo nuo konfliktų nukentėjusiose vietovėse, be kita ko, rinkdama informaciją vykdant *ad hoc* patruliavimą ir pranešdama apie situacijas, kai dėl tiesioginių ar netiesioginių konflikto pasekmių kyla pavojus gyvybei ir pagrindinėms žmogaus teisėms;

c) remdamasi savo veikla pagal a ir b punktus ir nuolat bei matomai dalyvaudama vietoje, padeda stiprinti Armėnijos ir Azerbaidžano gyventojų ir, kai įmanoma, tų šalių valdžios institucijų tarpusavio pasitikėjimą ir remia taiką ir stabilumą regione.

3. Į misijos strateginį ir operatyvinį planavimą, veiklą ir ataskaitų teikimą visapusiškai ir proaktyviai integruojama Tarptautinė humanitarinė teisė, žmogaus teisės, lyčių lygybės principas, civilių apsauga ir darbotvarkės pagal Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos (JT ST) rezoliuciją 1325 (2000) dėl moterų, taikos ir saugumo, JT ST rezoliuciją 2250 (2015) dėl jaunimo, taikos ir saugumo ir JT ST rezoliuciją 1612 (2005) dėl vaikų ir ginkluotų konfliktų.

3 straipsnis

Pavaldumo tvarka ir struktūra

1. Misijos, kaip krizių valdymo operacijos, pavaldumo tvarka yra vieninga.

2. Misijos būstinė yra Armėnijoje.

3. Misijos struktūra nustatoma vadovaujantis jos planavimo dokumentais.

4 straipsnis

Civilinės operacijos vadas

1. Misijos civilinės operacijos vadas yra Civilinių operacijų planavimo ir vykdymo centro (CPCC) valdantysis direktorius. Civilinės operacijos vadas gali naudotis CPCC planuodamas ir vykdydamas misiją.

2. Civilinės operacijos vadas, kurio politinę kontrolę vykdo ir kuriam strategiškai vadovauja PSK, bendrai vadovaujant vyriausiajam įgaliotiniui, vadovauja misijai ir vykdo jos kontrolę strateginiu lygmeniu.

3. Civilinės operacijos vadas užtikrina tinkamą ir veiksmingą Tarybos ir PSK sprendimų įgyvendinimą, kiek tai susiję su operacijų vykdymu, be kita ko, prireikus strateginiu lygmeniu teikdamas nurodymus misijos vadovui, taip pat jį konsultuodamas ir teikdamas jam techninę paramą.

4. Civilinės operacijos vadas atsiskaito Tarybai per vyriausiąjį įgaliotinį.

5. Visi komandiruoti darbuotojai lieka visiškai pavaldūs siunčiančiosios valstybės nacionalinėms valdžios institucijoms pagal nacionalines taisykles, atitinkamai Sąjungos institucijai arba Europos išorės veiksmų tarnybai (EIVT). Tos valdžios institucijos perduoda savo personalo operacinį valdymą civilinės operacijos vadui.

6. Civilinės operacijos vadui tenka bendra atsakomybė užtikrinti, kad Sąjungos rūpestingumo pareiga būtų tinkamai atlikta.

7. Civilinės operacijos vadas, ES delegacijų Armėnijoje ir Azerbaidžane vadovai bei Europos Sąjungos specialusis įgaliotinis Pietų Kaukaze ir krizės Gruzijoje klausimais (toliau – ES specialusis įgaliotinis) prireikus konsultuojasi tarpusavyje.

5 straipsnis

Misijos vadovas

1. Misijos vadovas yra atsakingas už misiją, jai vadovauja ir vykdo jos kontrolę operacijos rajone. Misijos vadovas yra tiesiogiai pavaldus civilinės operacijos vadui ir veikia laikydamasis jo nurodymų.

2. Misijos vadovas atstovauja misijai jos atsakomybės srityje.

3. Misijos vadovas prisiima administracinę ir logistinę atsakomybę už misiją, be kita ko, misijai suteikto turto, išteklių ir informacijos atžvilgiu. Misijos vadovas, prisiimdamas bendrą atsakomybę, gali misijos darbuotojams deleguoti personalo ir finansų reikalų valdymo užduotis.

4. Misijos vadovas yra atsakingas už misijos personalo drausmės kontrolę. Komandiruotam personalui drausmines priemones taiko siunčiančiosios valstybės nacionalinės valdžios institucijos pagal nacionalines taisykles, atitinkama Sąjungos institucija arba EIVT.

5. Misijos vadovas užtikrina tinkamą misijos matomumą.

6 straipsnis

Personalas

1. Misijos personalą sudaro visų pirma valstybių narių, Sąjungos institucijų arba EIVT komandiruoti darbuotojai. Valstybės narės, Sąjungos institucijos ir EIVT padengia išlaidas, susijusias su visais jų komandiruotais darbuotojais, įskaitant kelionės į veiklos vykdymo vietą bei grįžimo iš jos išlaidas, atlyginimus, sveikatos draudimą ir išmokas, išskyrus skiriamus dienpinigius.

2. Valstybė narė, Sąjungos institucija arba EIVT atitinkamai yra atsakingos už atsakymą į visas su komandiravimu susijusias pretenzijas, pateiktas jų komandiruoto personalo nario arba su juo susijusias, ir už bet kokio ieškinio iškėlimą tam asmeniui.

3. Jeigu reikiamų funkcijų negali vykdyti valstybių narių komandiruoti darbuotojai, misija gali pagal sutartį įdarbinti tarptautinius ir vietos darbuotojus. Atitinkamai išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais, jei nėra tinkamų kandidatų iš valstybių narių, gali būti įdarbinami dalyvaujančių trečiųjų valstybių piliečiai su jais sudarant sutartį.

4. Tarptautinių ir vietos darbuotojų įdarbinimo sąlygos ir teisės bei pareigos nustatomos misijos ir atitinkamų personalo narių sutartyse.

7 straipsnis

Misijos ir jos personalo statusas

Misijai ir jos personalo statusui, įskaitant, kai tinkama, privilegijas, imunitetą ir kitas papildomas garantijas, būtinas misijos įvykdymui ir sklandžiam funkcionavimui, taikomas susitarimas, sudarytas pagal ES sutarties 37 straipsnį ir laikantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnyje nustatytos procedūros.

8 straipsnis

Politinė kontrolė ir strateginis vadovavimas

1. PSK Tarybos ir vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe vykdo misijos politinę kontrolę ir strateginį vadovavimą jai. Taryba įgalioja PSK priimti atitinkamus sprendimus šiuo tikslu pagal ES sutarties 38 straipsnio trečią dalį. Šis įgaliojimas apima įgaliojimus vyriausiojo įgaliotinio siūlymu paskirti misijos vadovą ir įgaliojimus keisti operacijos planą (OPLAN). Tarybai paliekami įgaliojimai spręsti dėl misijos tikslų ir jos nutraukimo. PSK sprendimai dėl misijos vadovo skyrimo skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. PSK reguliariai atsiskaito Tarybai.

3. PSK reguliariai, taip pat iškilus poreikiui, teikiamos civilinės operacijos vado ir misijos vadovo ataskaitos jų atsakomybės sričių klausimais.

9 straipsnis

Trečiųjų valstybių dalyvavimas

1. Nedarant poveikio Sąjungos sprendimų priėmimo autonomiškumui ir jos bendrai institucinei struktūrai, trečiosios valstybės gali būti kviečiamos prisidėti prie misijos, jei jos padengia savo komandiruojamų darbuotojų išlaidas, įskaitant atlyginimus, visų rūšių rizikos draudimą, dienpinigius ir kelionės į Armėniją bei grįžimo iš jos išlaidas, taip pat prireikus prisideda prie misijos veiklos išlaidų padengimo.

2. Prie misijos prisidedančios trečiosios valstybės turi tas pačias teises ir pareigas administruojant kasdienę misijos veiklą kaip ir valstybės narės.

3. Taryba įgalioja PSK priimti atitinkamus sprendimus dėl siūlomų įnašų priėmimo ir įsteigti Prisidedančiųjų valstybių komitetą.

4. Išsami trečiųjų valstybių dalyvavimo tvarka nustatoma susitarimais, kurie sudaromi pagal ES sutarties 37 straipsnį, ir prireikus papildomais techniniais susitarimais. Jei Sąjunga ir trečioji valstybė sudaro arba yra sudariusios susitarimą, kuriuo nustatomos tos trečiosios valstybės dalyvavimo Sąjungos krizių valdymo operacijose bendrosios sąlygos, vykdant misiją taikomos to susitarimo nuostatos.

10 straipsnis

Saugumas

1. Civilinių operacijų vadas vadovauja misijos vadovo vykdomam saugumo priemonių planavimui ir užtikrina, kad misija jas tinkamai bei veiksmingai įgyvendintų pagal 4 straipsnį.

2. Misijos vadovas yra atsakingas už misijos saugumą ir už tai, kad būtų užtikrinta, kad būtų laikomasi misijai taikytinų būtiniausių saugumo reikalavimų pagal Sąjungos politiką dėl personalo, dislokuoto už Sąjungos ribų vykdyti veiksmų pagal ES sutarties V antraštinę dalį ir ją papildančius dokumentus, saugumo.

3. Misijos vadovui padeda misijos saugumo pareigūnas; jis yra atskaitingas misijos vadovui ir taip pat palaiko glaudžius darbinius santykius su EIVT.

4. Pagal OPLAN misijos darbuotojai, prieš pradėdami eiti pareigas, dalyvauja privalomuose mokymo saugumo klausimais kursuose. Jie taip pat reguliariai dalyvauja kvalifikacijos kėlimo mokymuose misijos vietoje, kuriuos organizuoja misijos saugumo pareigūnas.

5. Misijos vadovas užtikrina ES įslaptintos informacijos apsaugą pagal Tarybos sprendimą 2013/488/ES ([1]).

11 straipsnis

Nuolatinės stebėsenos centras

Šios misijos tikslais pradeda veikti Nuolatinės stebėsenos centras.

12 straipsnis

Teisinės nuostatos

Misija turi teisę pirkti paslaugas ir prekes, sudaryti sutartis ir administracinius susitarimus, įdarbinti darbuotojus, turėti banko sąskaitas, įsigyti ir perleisti turtą, vykdyti savo įsipareigojimus ir būti teismo proceso šalimi, kai to reikia šiam sprendimui įgyvendinti.

13 straipsnis

Finansinės nuostatos

1. Orientacinė finansavimo suma, skirta su misija susijusioms išlaidoms per keturis mėnesius nuo šios sprendimo įsigaliojimo dienos padengti, yra 8 103 590,82 EUR. Sprendimą dėl vėlesnio laikotarpio orientacinės finansavimo sumos priima Taryba.

2. Visos išlaidos tvarkomos pagal Sąjungos bendrajam biudžetui taikomas taisykles ir procedūras. Misijos viešojo pirkimo sutarčių skyrimo procedūrose fiziniai ir juridiniai asmenys dalyvauja be apribojimų. Be to, misijos perkamoms prekėms netaikoma jokia kilmės taisyklė. Komisijai pritarus, misija gali sudaryti techninius susitarimus su valstybėmis narėmis, priimančiąja valstybe, dalyvaujančiomis trečiosiomis valstybėmis ir kitais tarptautiniais subjektais dėl įrangos, paslaugų ir patalpų teikimo misijai.

3. Misija yra atsakinga už savo biudžeto įvykdymą. Šiuo tikslu misija pasirašo susitarimą su Komisija. Finansiniai susitarimai turi atitikti 3, 4 ir 5 straipsniuose numatytą misijos pavaldumo tvarką ir misijos veiklos reikalavimus.

4. Misija yra visiškai atskaitinga Komisijai už pagal jų susitarimą vykdomą finansinę veiklą ir veikia jos prižiūrima.

5. Su misija susijusios išlaidos padengiamos nuo šio sprendimo priėmimo dienos.

14 straipsnis

Pasitikėjimo stiprinimo priemonė

1. Misija turi turėti pasitikėjimo stiprinimo priemonę, skirtą projektams, kuriais remiama jos užduotis pagal 2 straipsnio 2 dalies c punktą, nustatyti ir įgyvendinti.

2. Ši projektų grupė atitinkamai sudaro palankesnes sąlygas valstybių narių ir trečiųjų valstybių atsakomybe su misija susijusiose srityse įgyvendinamiems projektams, kuriais remiami jos tikslai, ir teikia su jais susijusias konsultacijas.

([1]) 2013 m. rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimas 2013/488/ES dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 274, 2013 10 15, p. 1).

3. Misijai suteikiamas leidimas naudoti valstybių narių arba trečiųjų valstybių finansinius įnašus projektams, kurie nustatyti kaip nuosekliai papildantys kitus misijos veiksmus, įgyvendinti, jei tie projektai yra:

a) numatyti šio sprendimo finansinėje pažymoje arba

b) įtraukti įgaliojimų vykdymo laikotarpiu, misijos vadovo prašymu iš dalies pakeitus finansinę pažymą.

4. Misija su tomis valstybėmis sudaro susitarimą, kuriame visų pirma nustatomos konkrečios procedūros, taikomos nagrinėjant trečiųjų šalių skundus dėl žalos, padarytos dėl misijos veiksmų arba neveikimo naudojant lėšas, kurias skyrė tos valstybės. Prisidedančios valstybės jokiomis aplinkybėmis negali Sąjungos ar vyriausiojo įgaliotinio laikyti atsakingais už misijos veiksmus ar neveikimą naudojant lėšas, kurias skyrė tos valstybės.

5. PSK susitaria dėl trečiųjų valstybių finansinių įnašų, skirtų projektų grupei, priėmimo.

15 straipsnis

Sąjungos reagavimo veiksmų nuoseklumas ir koordinavimas

1. Vyriausiasis įgaliotinis užtikrina šio sprendimo įgyvendinimo atitiktį Sąjungos išorės veiksmų visumai, be kita ko, Sąjungos paramos programoms.

2. Nedarant poveikio pavaldumo tvarkai, misijos vadovas savo veiksmus glaudžiai koordinuoja su Sąjungos delegacija Armėnijoje ir su ES specialiuoju įgaliotiniu, kad būtų užtikrintas Sąjungos veiksmų Armėnijoje nuoseklumas; visų pirma, Sąjungos delegacijos Armėnijoje vadovas misijos vadovui teikia politines gaires dėl santykių su Armėnijos valdžios institucijomis, o ES specialusis įgaliotinis – dėl Armėnijos ir Azerbaidžano santykių.

3. Be to, nedarant poveikio pavaldumui, misijos vadovas informuoja delegacijos Azerbaidžane vadovą apie misijos veiklą ir konsultuojasi su juo Azerbaidžanui svarbiais klausimais.

4. Atitinkamai misijos vadovas koordinuoja savo veiklą su kitais tarptautiniais subjektais.

16 straipsnis

Informacijos teikimas

1. Vadovaujantis Sprendimu 2013/488/ES, vyriausiasis įgaliotinis įgaliojamas atitinkamai ir pagal misijos poreikius teikti su šiuo sprendimu susijusioms trečiosioms valstybėms misijos tikslais parengtą ES įslaptintą informaciją, pažymėtą ne aukštesnio kaip „CONFIDENTIEL UE / EU CONFIDENTIAL“ lygio slaptumo žyma.

2. Vadovaujantis Sprendimu 2013/488/ES, tuo atveju, kai reikia skubiai patenkinti konkrečius veiklos poreikius, vyriausiasis įgaliotinis taip pat įgaliojamas teikti priimančiajai valstybei bet kokią misijos tikslais parengtą ES įslaptintą informaciją, pažymėtą ne aukštesnio kaip „RESTREINT UE / EU RESTRICTED“ lygio slaptumo žyma. Šiuo tikslu sudaromi vyriausiojo įgaliotinio ir priimančiosios valstybės kompetentingų valdžios institucijų susitarimai.

3. Vyriausiasis įgaliotinis įgaliojamas teikti su šiuo sprendimu susijusioms trečiosioms valstybėms bet kokius su misijos klausimų svarstymu Taryboje susijusius ES neįslaptintus dokumentus, kuriems pagal Tarybos darbo tvarkos taisyklių ([2]) 6 straipsnio 1 dalį taikomas profesinės paslapties reikalavimas.

([2]) 2009 m. gruodžio 1 d. Tarybos sprendimas 2009/937/ES, patvirtinantis Tarybos darbo tvarkos taisykles (OL L 325, 2009 12 11, p. 35).

4. Vyriausiasis įgaliotinis gali 1–3 dalyse nurodytus įgaliojimus ir kompetenciją sudaryti 2 dalyje nurodytus susitarimus deleguoti jam pavaldiems asmenims, civilinių operacijų vadui ir misijos vadovui, laikantis Sprendimo 2013/488/ES VI priedo VII skirsnio.

17 straipsnis

Misijos pradėjimas

1. Misija pradedama Tarybos sprendimu misijos civilinių operacijų vado rekomenduojamą dieną, kai pasiekiamas jos pradinis operacinis pajėgumas.

2. Misijos pagrindinė darbuotojų grupė atlieka būtinus parengiamuosius darbus, kad būtų pasiektas misijos pradinis operacinis pajėgumas.

18 straipsnis

Įsigaliojimas ir galiojimo trukmė

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

2. Jis taikomas dvejų metų laikotarpį nuo misijos pradėjimo.

3. Praėjus vieniems metams nuo misijos pradžios PSK atlieka strateginį misijos ir jos įgaliojimų įvertinimą. Likus pakankamai laiko iki šio sprendimo galiojimo pabaigos atliekama strateginė misijos peržiūra.

Priimta Briuselyje 2023 m. sausio 23 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
J. BORRELL FONTELLES